

котленски къща, безъ соба. Топляха се само съ мангаль. Въ къщата ме посрещна твърдѣ радушно старата майка на момчето — баба Х. П. Тя бѣ вдовица съ двѣ дъщери и четири сина, отъ които двамата — по-голѣми се намираха въ Добруджа, както почти всичките възрастни котленски мѫже, а двамата, малки, понеже училищата били затворени, ходили на майсторъ да се учатъ на занаятъ. Най-малкия синъ на баба Х. П. бѣше онова момченце, което ме срѣщна на пътя и покани у дома си.

Въ Котелъ сварихме всичките дружини: 3-я и 4-а дружини бѣха се вече върнали отъ с. Тича. Отъ расказите на другарите и отъ котленци можахъ да науча слѣдующото:

На 8-и Януарий била дошла отъ Сливенъ прѣзъ с. Медвенъ въ Котелъ една команда отъ 25—30 человѣка русска кавалерия. Тая команда била посрещната отъ котленци съ голѣма радостъ толкова повече, че тя се явила тамамъ на врѣме, понеже въ околните турски села били се събириали много башибозуци за да нападнатъ и разграбятъ Котелъ. Но какъвъ е билъ ужасъ на котленци, когато видѣли, че на другия денъ кавалерията напушта града имъ и се врѣща въ Сливенъ! Котленци не се съмнѣвали сега, че слѣдъ напушчанието на града имъ отъ русситѣ, башибозуцитѣ навѣрно ще ги нападнатъ, и за туй тѣ побѣрзали да испратятъ депутация въ Елена и Търново и да молятъ началството, часъ по-скоро да испрати въ Котелъ войска. По тая причина опълчението се вдигна отъ марянската позиция, а на 15-и дружините, освѣнъ 5-а дружина, на чело съ генералъ Столѣтова, пристигнали въ Котелъ и се расположили въ града извѣ къщата. Въ сѫщата нощъ 3-я и 4-а дружини били вдигнати по тревога и на чело съ бригадния командиръ, князъ Вяземски, испратени въ с. Тича, отстоящче на около 10 версти отъ Котелъ — по Османъ-Пазарския путь, на което, споредъ пристигналите избѣгавши отъ тамъ нѣколко жители, били нападнали многочисленни башибозуци. За отпътванието, именно, на тия башибозуци били испратени двѣтѣ дружини и частъ отъ опълченската кавалерия.

На разсъмнуване — 16-и Януарий, дружините присигнали въ тѣснината прѣдъ селото. Башибозуцитѣ били заели командуващите мяста, наблизо до рѣката на дефилето. По-голѣматата частъ отъ тѣхъ били расположени на отсрѣщната, отвѣдъ рѣката, срѣщу устието на дефилето, възвишенностъ.